

Finansdepartementet

Postboks 8008 Dep.
0030 Oslo

Vår saksbehandler
Henrik Dahle

Kopi til

Vår dato
03.01.2022

Vår referanse

Deres referanse

Høring - Forslag til endring i utredningsinstruksen

Det vises til høringsbrev fra Finansdepartementet datert 1. oktober 2021. Unio er Norges største hovedorganisasjon for arbeidstakere med høyere utdanning. Vi har om lag 380 000 medlemmer fordelt på 13 medlemsforbund i offentlig og privat sektor. Unio takker for muligheten til å få komme med innspill. Vi ønsker å knytte noen overordnede kommentarer til høringsforslaget.

Regjeringen nedsatte i februar 2020 en arbeidsgruppe som fikk i oppdrag å foreslå tiltak for å forbedre kvaliteten og tilgjengeligheten av regelverk som gjennomfører EØS-regelverk. Arbeidsgruppen fikk også i oppdrag å se på beslutningsstrukturene og samordningsorganene i EØS-arbeidet og foreslå tiltak som kan forbedre kunnskapen om og oppfølgingen av rettspraksis. Rapporten ble levert i juni 2021. I rapporten foreslås det flere endringer i utredningsinstruksen.

Unio mener at arbeidsgruppens rapport gir en god oversikt over lovgivningsprosessene i EU og prosessene frem til implementering av nytt regelverk i EØS-avtalen, og etterfølgende gjennomføring i norsk rett. Videre gir rapporten en god beskrivelse av overordnede mål på området og anbefalingene som trekkes frem fremstår som relevante. Unio støtter forslagene til arbeidsgruppen til endringer av utredningsinstruksen.

Etter arbeidsgruppens vurdering er det behov for å prioritere korrekt gjennomføring, herunder god utnyttelse av nasjonale handlingsvalg, regelkvalitet, tilgjengelighet og korrekt praktisering, høyere enn det som gjøres i dag. Arbeidsgruppens undersøkelser underbygger funn fra tidligere utredninger, om at det samlede regelverksomfanget har økt betraktelig de siste årene. Det er også vår opplevelse blant annet i forbindelse med økt regelverksarbeid knyttet til den sosiale dimensjonen for å sikre et trygt og seriøst arbeidsliv. Unio er derfor enig med arbeidsgruppen i at arbeidet med gjennomføringen av EØS regelverk må styrkes.

Unio deler arbeidsgruppens vurdering om behovet for å legge bedre til rette for gode prioriteringer og hensiktsmessig ressursbruk i medvirkningsarbeidet overfor EU. Dette gjelder både hvilke saker en velger å bruke ressurser på, og på hvilket tidspunkt medvirkningen skal foretas.

Etter arbeidsgruppens vurdering bør det legges større vekt på å prioritere påvirkning i den tidlige fasen i EUs lovgivningsprosess. Det er videre vesentlig å sikre at ressursene som legges i utredning og høring med sikte på medvirkning, svarer til hvor viktig saken er for Norge og hva man kan forvente å oppnå på de ulike

stadiene i prosessen. Unio er enig med arbeidsgruppen i at det er viktig med tidlig involvering for å kunne utøve medvirkning til EUs politikktutforming i viktige saker for Norge. Denne tidlige fasen i saksgangen er viktig for hvordan det endelige resultatet blir.

Men samtidig har Unio ved flere anledninger erfart at det er mulig å påvirke politikk- og regelverksutforming også etter at forslag er lagt frem, gjennom ulike kanaler i EU. Vi mener derfor at begge fasene er viktige i forhold til påvirkningsarbeidet.

Arbeidsgruppen peker videre på at synspunkter fra berørte grupper i tidlig fase også kan innhentes på andre måter enn ved tradisjonelle høringer, for eksempel gjennom å arrangere høringsmøter og opprette referansegrupper. Det har Unio positive erfaringer med blant annet på arbeidslivsfeltet.

Unio mener at forankring og gode mekanismer for samordning er viktige forutsetninger for å kunne spille inn norske vurderinger til Kommisjonen så raskt som mulig både i utredningsfasen og behandlingsfasen. Dette gjelder både mellom underliggende etat og departement og mellom ansvarlige departementer, særlig ved sektorovergripende regelverk, hvor ulike faglige hensyn kan foreligge.

Unio vil i den forbindelse peke på en utvikling hvor EU hyppigere anvender en mer sektorovergripende tilnærming, for eksempel på klima- og miljøområdet, hvor ansvaret for implementering av ny politikk, ofte medfører delt ansvar mellom flere departementer når saken skal behandles i Norge. I så måte er det ikke tilstrekkelig å endre instruksens dersom det ikke får følger for organisering av departementenes arbeid og for ressursene som følger med til dette arbeidet. Unio vil derfor understreke at ressursbruken på regjeringens EØS-arbeid må styrkes framover.

Utredningsinstruksens fastsetter særlige regler for høring av lov eller forskrift som gjennomfører EØS-regelverk. Regelverket skal sendes på høring dersom det ikke har vært på høring på forslagsstadiet, dersom regelverket er vesentlig endret siden høring på forslagsstadiet, eller dersom det er valgmuligheter knyttet til gjennomføringen. Arbeidsgruppen peker på at hovedformålet med en høring i gjennomføringsfasen vil være å få høringsinstansenes innspill til hvordan EØS-regelverk skal gjennomføres i norsk rett. Etter arbeidsgruppens syn er det derfor av begrenset relevans at forslaget har vært på høring i utrednings- eller behandlingsfasen. Arbeidsgruppen anser at det også er liten grunn til at vilkårene for å unnlate høring i gjennomføringsfasen skal være annerledes for nasjonal lovgivning enn for lovgivning som gjennomfører EØS-regelverk.

Unio støtter arbeidsgruppens vurdering og mener at EØS-saker bør bli lagt ut på høring også i gjennomføringsfasen, særlig hvis det er rom for nasjonale tilpasninger. Vi mener det er viktig at myndighetene utnytter det nasjonale handlingsrommet blant annet for å ivareta et trygt og seriøst arbeidsliv som bygger på elementene i den norske modellen.

Vennlig hilsen
Unio

Jon Olav Bjergene
sekretariatssjef

Henrik Dahle
fagsjef og advokat

